

МОТИВАЦІЯ ТА КРЕАТИВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Грамматична компетенція як здатність розуміти й виражати значення, розпізнаючи й продукуючи правильно оформлені згідно з певними принципами речення, фрази та надфразові єдності належить до ключових цілей при оволодінні мовою. У викладанні німецької мови граматику традиційно вважається чи не найскладнішим аспектом для обох суб'єктів навчального процесу. Студенти усвідомлюють, що граматику є необхідною складовою їхньої іншомовної компетенції, і намагаються нею оволодіти, проте її вивчення у них часто асоціюється з труднощами, що не сприяє мотивації. З іншого боку, значні затрати часу на пояснення правил і велика кількість виконаних вправ не завжди приносять результат, на який розраховує викладач. Для того, щоб змінити ситуацію на краще, необхідно усвідомити основні причини, що ускладнюють викладання граматики та роблять заняття малоцікавими для студентів. Такими причинами є необхідність заучувати складні граматичні структури, велика кількість винятків, виконання одноманітних вправ, які мають мало «інтелектуального», смислового наповнення, стереотипи та упереджене ставлення студентів до німецької граматики як надзвичайно складної тощо.

Урахуванням комунікативного та креативного аспектів при підготовці та проведенні практичних занять з граматики дозволяють подолати психологічний бар'єр у студентів, посилити їхню мотивацію та підвищити ефективність навчального процесу. Так, метамовні (граматичні) терміни, які важко запам'ятовуються, при поясненні правил можна замінювати, напр., графічними зображеннями, малюнками, які звертають увагу на виключення з правил або особливості вживання граматичних конструкцій. Кращому розумінню граматичних явищ сприяє проведення паралелей між окремими словами, словотвірними та синтаксичними структурами різних мов.

Відомо, що інформація засвоюється тим краще, чим більше каналів було задіяно при її отриманні. При подачі та закріпленні нового граматичного матеріалу рекомендується використовувати зорову опору — різні види наочності, кольори, геометричні фігури, графіки, малюнки, схеми; виконувати акустичні вправи, напр., пропонувати студентам варіювати гучність голосу, темп, робити акценти на різних словах при тренуванні структур (*Wer sagt diesen Satz am schnellsten/am lautesten? Wer kann diesen Satz flüstern?*) тощо. Уникнути рутини допомагають також вправи, під час яких студенти повинні рухатися в аудиторії, напр., вправи «Artikelgymnastik», «Autogrammjäger», «Kugellager» та ін.

Значний дидактичний потенціал має змістове наповнення вправ. За висловом видатного німецького методиста Х.-Е. Піфо, найкращим заняттям з граматики є заняття, якого не помічаєш. Завдяки продуманому поєднанню граматичного та лексичного матеріалу та його комунікативній адаптації, вправи на перший погляд не сприймаються студентами як граматичні, адже орієнтують їх насамперед на вирішення комунікативного завдання. Матеріалом для таких вправ можуть бути короткі науково-популярні тексти, повсякденні діалоги на актуальну тематику, електронні листи, у яких демонструються граматичні явища в конкретних комунікативних ситуаціях.

Реалізуючи принцип креативності, рекомендується самостійно створювати вправи для тренування структур з окремих граматичних тем, адаптуючи їх змістове наповнення до віку та інтересів присутніх на занятті, пропонувати студентам трансформувати речення із вправ та цілі тексти, персоналізуючи їх, «приміряючи» на себе, напр., розповісти про себе за зразком: *»Ich heiß Marie-Theres. Ich bin 23. Ich komme aus Deutschland. Ich wohne in Frankfurt am Main und studier Medizin an einer Uni. Meine Hobby sind Schwimmen, Yoga, Reisen und alte Filme. Mit meiner Freundin Verena gehen wir manchmal in die Disco«* usw.

Одним із принципів сучасної методики викладання граматики є використання спеціально підібраних зв'язних текстів або завершених контекстів для того, щоб завдяки тематично орієнтованим вправам зробити вивчення граматичного матеріалу більш цікавим. У центрі уваги є текст, в якому демонструються форма та функції певної граматичної структури. За допомогою такої текстової моделі студенти під кінець вивчення теми створюють власні тексти, у яких використовується ця структура. Підготовчі вправи, напр., на реконструкцію вихідного тексту, готують студентів до виконання заключного креативного завдання, допомагають їм підготувати необхідну для репродукції лексику, затренувати структури та накопичити ідеї для власного тексту.

Коваленко М.А., асистент
кафедри міжнародних фінансів

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФОНДОВИЙ РИНОК»

У сучасному постіндустріальному середовищі, яке швидко і часом навіть миттєво змінюється, людина, що бажає втілювати в життя набуті у вищому навчальному закладі навички, має вміти не лише засвоювати та запам'ятовувати інформацію, але й аналізувати її, обробляти та впроваджувати результати аналізу. Згідно з ефектом Даннінга–Крюгера, більш компетентні фахівці мають вищу схильність до недовіри власним результатам роботи, тому для ефективної перевірки результатів власної діяльності використовують аналітичне підґрунтя. Вищий навчальний заклад, зі свого боку, має ефективно покращувати не лише когнітивні навички студента, але і його аналітичні здібності. На жаль, сучасна шкільна освіта в Україні не надає учням потрібної бази для розвитку аналітичних вмінь, тому зазвичай це складне завдання стає компетенцією вищих навчальних закладів.

Вивчення дисципліни «Фондовий ринок» неможливе без застосування аналізу, тому протягом семестру студенти мали можливість покращити свої аналітичні здібності, виконуючи практичні завдання.

Для розвитку аналітичних навичок студента при викладанні дисципліни «Фондовий ринок» можна використовувати такі підходи:

1. Завдання «Тижневий огляд фондового ринку». Студент має навчитися давати оцінку сучасній ситуації на світовому фондовому ринку. Для цього на кожному семінарському занятті проводився огляд подій тижня, які могли впливати на стан фондового ринку, фіксувалися зміни у стані світових і регіональних фондових індексів (S&P 500, Dow Jones, NIKKEI, ММВБ, UХ) порівняно з минулим тижнем, а також студенти мали пояснити причини змін у індексах, враховуючи події, що відбулися. Такий огляд був для студентів обов'язковим завданням, до того ж, під час тижневого огляду можна перевіряти рівень знання студентами термінології та логіки дисципліни. Час, відведений на огляд — 15 хвилин, під час огляду можна було опитати 3–5 студентів та оцінити рівень їх підготовки. Максимальна оцінка за огляд — 5 балів.

2. Завдання «Прогноз трендів ринку». Розробка прогнозів також може бути використана у якості методу покращення аналітичних навичок студента. Для цього усі студенти, що вивчали дисципліну «Фондовий ринок» отримали наступне письмове завдання. Робота складається з того, щоб спрогнозувати загальносвітовий тренд розвитку фондового ринку на певну визначену дату у майбутньому, але не пізніше кінця семестру. Студентам необхідно передбачити, яким буде рівень (у цілих числах) індексів Доу Джонса, S&P 500, ММВБ і UХ, спираючись на аналізи ринкової ситуації. На кінець семестру той, хто передбачить тренди найближче, отримує бонусних 10 балів. Максимальна оцінка за завдання — 20 балів. Студентам, до того ж, був наданий перелік сайтів, на яких можна було взяти дані для аналізу. Також, був поставлений жорсткий термін складання для цієї роботи через особливість (немає сенсу оцінювати прогноз, зроблений на 1–2 дні).

Як показав досвід, ці два підходи не лише тренують і покращують аналітичні навички студентів, але й дисциплінують їх і змушують постійно вивчати реальну інформацію та факти з дисципліни, що значно полегшує засвоєння інформації. Також покращується швидкість обробки інформації та цікавість до дисципліни. Як знову ж таки показав досвід, студенти більш охоче готувалися до семінарів, а також активно дискутували один з одним, використовуючи набуті знання.

Ковтун В.С., старший викладач,
кафедра німецької мови

ПРИНЦИПИ МОВЛЕННЕВОЇ ЕКОНОМІЇ ЯК ФАКТОР ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІНОЗЕМНОЇ (НІМЕЦЬКОЇ) МОВИ НА ПОЧАТКОВОМУ ТА ПРОСУНУТОМУ ЕТАПАХ

1. Постійний розвиток та функціонування будь-якої мови спрямовані на забезпечення *актуальних потреб комунікації* носіїв даної мови.

2. Науково-технічний та культурний прогрес спричиняють *постійне збагачення мови лексичними одиницями* (далі ЛО) для позначення предметів, подій, явищ тощо, які увійшли до мовленнєвого вживання внаслідок відповідного наукового або технічного відкриття чи винаходу тощо.

3. Викликане прогресом кількісне розширення словникового складу будь-якої мови ніяк не суперечить розумінню мовленнєвої економії як *постійно діючого визначального фактора розвитку мови*.